

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: *Pháp luật Việt Nam*

Số: 132

Ngày: 2/6/08

Lâm Đồng:

Suối vàng quặn mình trước nạn khai thác cát

Một hiện thực khiến dư luận bức xúc...

Suối Vàng (Dadeung) bắt nguồn từ đỉnh núi Bidoup chảy về đến địa phận xã Lát (huyện Lạc Dương - tỉnh Lâm Đồng) thì hoà mình vào hồ Đan Kia. Dòng suối hiền hoà này không chỉ cung cấp nước sinh hoạt cho hơn 200.000 cư dân TP.Đà Lạt, hàng ngàn hộ dân sinh sống trên địa bàn huyện Lạc Dương, mà còn được xem như "lá phổi" của Khu du lịch Đan Kia - suối Vàng đã được UBND tỉnh Lâm Đồng quy hoạch với diện tích khoảng 5.000ha. Dự án du lịch này đã và đang được tỉnh Lâm Đồng kỳ vọng và kêu gọi đầu tư xây dựng để trở thành "thành phố Đà Lạt thứ hai" trong tương lai. Thế nhưng kể từ khi "giấy phép khai thác tận thu cát xây dựng" số 40/GP - UB ngày 29/6/2005 của UBND tỉnh được ban hành thì dòng suối Dadeung đã phải phò mặc "số phận rần rạt" cho bàn tay con người.

Trong hai ngày 12 - 13/4/2008, chúng tôi trong vai những người đi mua đất rẫy, đã được tận mắt chứng kiến: hàng chục chiếc xe tải chở cát thi nhau phóng nhanh về

hướng Đà Lạt và trung tâm huyện Lạc Dương. Qua tìm hiểu, nhiều người dân nơi đây cho biết: Trong suốt thời gian qua, ngày nào cũng vậy, bình quân mỗi ngày có khoảng 30 - 40 lượt xe tải chở cát từ trong rừng ra và con đường này bị phá nát cũng bắt đầu từ đó. Chúng tôi lần theo bờ suối dài gần 2km dẫn sâu vào rừng và một cảnh tượng đã đập vào mắt: Máy múc, máy bơm cùng những người khai thác cát đang "tích cực" đào, bơm cát lên hàng chục chiếc xe tải các loại đã đậu sẵn trên bờ chờ "ăn cát". Hình dáng của một đoạn suối dài gần 2km đã không còn như nó vốn có, mà bị đào khoét bởi bàn tay thô bạo của những người khai thác cát. Có những đoạn bị đào ăn sâu vào bờ hàng chục mét. Việc đào khoét "thả phanh" như thế đã gây ra hiện tượng sạt lở ở nhiều đoạn và tạo nên cảnh đất đá nham nhở nơi con suối vốn hiền hoà và thơ mộng này. Dòng nước đục ngầu, đầy bùn đất tại nơi đây cứ ngày đêm tuôn chảy về phía hạ lưu hồ Đan Kia, còn nhân dân Đà Lạt và du khách sử dụng nước sinh hoạt thì ... lãnh đủ.

Chính quyền địa

phương "bó tay"?

Trong các quyết định cho phép khai thác cát xây dựng tại lòng suối Dadeung của UBND tỉnh Lâm Đồng đều quy định: Khu vực khai thác có chiều dài khoảng 1km, dọc theo lòng suối, chỉ được khai thác với công suất 3.000m³/năm; trong quá trình khai thác không được gây sạt lở hai bên bờ, bảo vệ môi trường sinh thái trong khu vực, có trách nhiệm góp phần duy tu, bảo dưỡng đường vận chuyển; không xâm phạm quyền lợi chính đáng của dân cư xung quanh. Song, trong thực tế, việc khai thác cát tại lòng suối Dadeung đã không diễn ra đúng với những quy định nói trên.

Trao đổi với PV Báo Pháp luật Việt Nam, ông Đoàn Văn Tý - Phó Chủ tịch UBND xã Lát - khẳng định: "Vào năm 2004, khi thấy có người khai thác cát trên địa bàn, chúng tôi đã cho cán bộ địa chính vào tại hiện trường và biết được tỉnh đã cấp phép cho ông Cận. Nếu căn cứ vào giấy phép này thì thời gian khai thác đã hết. Tuy vậy, trong thời gian qua, chúng tôi thấy hiện tượng khai thác cát tại suối Dadeung diễn ra rất ồ ạt, nhưng không thấy ai đến trình

báo, nên không thể biết được những đơn vị nào đang khai thác cát và có được phép khai thác hay không. Trước tình hình khai thác tràn lan, xe tải vào chở cát lưu hành một cách vô tội vạ như thế, chúng tôi đã có văn bản báo cáo lên huyện. Huyện đã có ý kiến chỉ đạo và cho cảnh sát giao thông chặn đường, nhưng hình như mỗi lần có cảnh sát thì họ đã biết trước, nên những chiếc xe chở cát đã ở lại trong đó, không vận chuyển. Những ngày bố trí theo dõi thì có khoảng 25 đến 26 xe tải. Chúng tôi nhận thấy: Do việc khai thác tự do, tranh thủ được càng nhiều càng tốt, đã gây hiện tượng sạt lở làm diện tích sản xuất trên địa bàn bị giảm dần; ảnh hưởng đến nguồn nước sinh hoạt của dân, nếu nước ở hồ Đan Kia hết thì nước sinh hoạt của người dân Đà Lạt cũng sẽ không còn; đường sá và cảnh quan thiên nhiên bị phá vỡ. Trước tình trạng đó, nhiều lần chúng tôi cho Công an vào làm việc nhưng đều không gặp được chủ khai thác, còn những người lái xe đã báo với Công an xã rằng chưa đủ tư cách để làm việc với họ! Chúng tôi thực sự rất bức xúc nhưng đành... bó tay bất lực! Đề nghị UBND

tỉnh cần có biện pháp kiên quyết, không cho khai thác cát. Nếu cho khai thác, UBND tỉnh nên đề nghị chủ khai thác đến trình báo với chính quyền địa phương”.

Ông Sở Thanh Hoài – Trưởng phòng Tài nguyên & Môi trường (TN&MT) huyện Lạc Dương - cho biết: Địa phương rất bức xúc về vụ việc này. Cho đến nay, Phòng chưa nhận được bất cứ báo cáo nào của xã Lát, nhưng cũng đã tiến hành kiểm tra và đã có báo cáo gửi cho huyện. Nếu xã nói không biết việc khai thác cát là không đúng, bởi vì trước khi tiến hành cấp phép, Sở TN&MT có mời lãnh đạo xã tham gia. Phương án giải quyết tạm thời là đình chỉ khai thác, không cho các phương tiện vận chuyển cát lưu hành. Bây giờ huyện đang chờ kết luận của đoàn kiểm tra để trình lên UBND tỉnh xử lý.

Sau khi tiến hành kiểm tra, ngày 11/4/2008, Phòng TN&MT đã có Báo cáo số 42/BC – TNMT gửi UBND huyện Lạc Dương, trong đó có nội dung: “...Ông Trần Duy Cận đã khai thác cát tác động lên bãi bồi hai bên bờ suối với diện tích khoảng 01ha. Trong giấy phép chỉ cho phép khai thác cát trên lòng suối, do đó

việc khai thác cát tác động lên khu vực bãi bồi là sai với quy định của giấy phép. Bên cạnh đó, khu vực khai thác cát của hộ ông Trần Duy Cận là khu vực đầu nguồn nước của hồ Đan Kia – suối Vàng, việc dùng máy múc tác động lấy cát bãi bồi sẽ phần nào ảnh hưởng đến nguồn nước của hồ Đan Kia – suối Vàng”. Tại Văn bản số 325/UBND “về việc xử lý khai thác cát tại khu vực Đan Kia – xã Lát” ngày 14/4/2008, UBND huyện Lạc Dương khẳng định: “Việc khai thác cát của hộ ông Trần Duy Cận đã vi phạm giấy phép của UBND tỉnh cấp...”.

Hiện tại, nhân dân địa phương đã và đang đặt vấn đề: Nguồn nước và tiềm năng du lịch do chính dòng suối này mang lại còn hơn gấp bội phần nguồn thu từ việc khai thác cát, nhưng không hiểu sao UBND tỉnh lại cho phép khai thác như vậy? Bây giờ những hậu quả từ việc khai thác cát gây nên sẽ giải quyết như thế nào? Trách nhiệm giải quyết vụ việc này thuộc về ai? Thiết nghĩ, những vấn đề của dư luận nêu trên chỉ cấp có thẩm quyền mới có câu trả lời thỏa đáng.

**NGUYỄN
HUNG LƯƠNG**